

به نام خداوند بخشنده و مهربان

عنوان پروپوزال:

توسعه جعبه ابزار راه حل های نوآورانه برای بهبود تاب آوری اقلیمی، پایداری محیط زیستی، WASH و مدیریت پسماند مراکز مراقبت های بهداشتی درمانی (HCFS) در جمهوری اسلامی ایران

تاریخ پایان مهلت ارسال پروپوزال: ۱۴ شهریورماه ۱۴۰۲

مقدمه:

سیستم های بهداشتی تاب آور در برابر تغییرات آب و هوا قادر به پیش بینی، پاسخ دهی، مقابله، بهبودی و سازگاری با شوک ها و استرس های مرتبط با آب و هوا هستند تا علی رغم آب و هوای ناپایدار، بهبودهای پایداری در سلامت جمعیت ایجاد کنند. امکانات بهداشتی و درمانی در سیستم های بهداشتی خط مقدم ارائه خدمات نجات عادلانه به جوامع در همه زمان ها و به ویژه در مواقع بحران می باشد.

در کشور جمهوری اسلامی ایران، به منظور ارزیابی تاب آوری اقلیمی و پایداری محیطی مراکز بهداشتی درمانی، ابزاری بومی سازی شده طی سال های ۲۰۲۰-۲۰۲۱ بر اساس رهنمودها و چارچوب عملیاتی سازمان جهانی بهداشت برای ایجاد سیستم های بهداشتی تاب آور در برابر تغییرات اقلیم توسعه یافت. این ابزار چهار الزام اساسی را برای ارائه مراقبت ایمن و با کیفیت ارزیابی می کند:

• نیروی کار بهداشتی: تعداد کافی نیروی انسانی ماهر، با شرایط کاری مناسب، توانمند و آگاه برای پاسخگویی به این چالش های محیطی.

• مدیریت پسماند، آب، بهداشت (WASH): مدیریت پایدار و ایمن خدمات پسماند آب، فاضلاب و مراقبت های بهداشتی.

• انرژی: خدمات انرژی پایدار و سازگار با محیط زیست.

• زیرساخت، فناوری ها و محصولات (ITP): زیرساخت ها، فناوری ها، محصولات و فرآیندهای مناسب، شامل تمام عملیات هایی که امکان عملکرد کارآمد یک مرکز بهداشتی را فراهم می کنند.

این ابزار ملی در ۲۶۷ مرکز بهداشتی درمانی در ۶ استان (آذربایجان شرقی، گیلان، خراسان رضوی، سیستان و بلوچستان، اصفهان و خوزستان) شامل بیمارستان ها، خانه های بهداشت، مراکز جامع

سلامت روستایی، مراکز جامع سلامت شهری و روستایی-شهری مورد استفاده قرار گرفت. نتایج این ارزیابی نشان می دهد که تاب آوری اقلیمی و پایداری زیست محیطی مرکز بهداشتی درمانی HCFS از نظر انرژی (۲۰٪)، زیرساخت، فناوری ها و محصولات (۲۴٪)، مدیریت پسماند، آب، بهداشت (۲۷٪) نیروی کار بهداشتی (۳۰٪) بوده است. همچنین تاب آوری کلی اقلیمی و پایداری محیط زیستی بیمارستان ها مطلوب تر از مراکز بهداشتی درمانی بود. بر اساس یافته های ارزیابی ها، مجموعه ای دقیق از جهت گیری های استراتژیک کلیدی ملی (۱۰) و مداخلات عملیاتی برای بهبود (۴۳) تاب آوری اقلیمی و پایداری محیط زیستی مراکز بهداشتی و درمانی HCFS، بر حسب چهار حوزه فوق الذکر، از طریق چندین جلسه پانل کارشناسی و جلسات مصاحبه با ذینفعان تهیه و تدوین گردیده است.

علاوه بر این، در سال ۲۰۲۱ یک ارزیابی در ۷۴۲ مرکز بهداشتی و درمانی با استفاده از برنامه همکاری های مشترک سازمان جهانی بهداشت و یونیسف برای تجزیه و تحلیل پنج جزء اصلی WASH شامل وضعیت تامین آب، دفع فاضلاب، بهسازی محیط، دفع پسماند های بهداشتی و نظافت محیطی در انواع بیمارستان ها (دولتی و غیردولتی) و مراکز خدمات جامع سلامت شهری و روستایی انجام گردید.

نتایج این ارزیابی نشان می دهد که خدمات بهسازی محیط (۷۸٪)، مدیریت پسماند (۴۸٪) و پاکسازی محیطی (۳۸٪) در مراکز بهداشتی و درمانی در دسترس نیستند یا دسترسی محدودی دارند. این خدمات در مراکز خدمات جامع سلامت روستایی و شهری نسبت به بیمارستان ها کمتر در دسترس است. بر اساس نتایج این ارزیابی ها و از طریق گروه های کاری متخصص چندجانبه و بین بخشی، برآورد هزینه ها و اولویت های موجود وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، نقشه راه هزینه ای ملی برای WASH در مراکز بهداشتی و درمانی تهیه شد.

در این فراخوان پروپوزال وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی به دنبال جعبه ابزار یکپارچه با مداخلات و راه حل های نوآورانه برای بهبود تاب آوری اقلیمی، پایداری محیط زیستی، WASH و مدیریت پسماند مراکز مراقبت های بهداشتی درمانی (HCFS) در جمهوری اسلامی ایران بر اساس نتایج دو ارزیابی ذکر شده در بالا می باشد.

اهداف:

هدف این پروژه ارائه مجموعه‌ای از رویکردها و راه‌حل‌های نوآورانه نرم افزاری و سخت افزاری است که فعالیت‌ها و مداخلات را در جهت بهبود تاب آوری اقلیم و پایداری محیط‌زیستی مراکز بهداشتی درمانی با اولویت‌بندی و بر اساس معیارهای اساسی زیر می باشد:

- بر اساس شواهد (نتایج ارزیابی های میدانی)،
  - سازگار با موقعیت های جغرافیایی و شرایط آب و هوایی مختلف،
  - دسترسی و پایداری محلی،
  - قابلیت اجرا
  - مقبولیت فرهنگی و اداری
  - استاندارد، مجوز و گواهینامه مورد تایید
  - مقرون به صرفه بودن
  - راندمان انرژی بالا،
  - اثرات زیست محیطی و ردپای کربن کم،
  - تأثیرات فرهنگی و رفتاری بلندمدت بر جوامع و بازار،
  - نگرانی ها (دغدغه های) انسان دوستانه مانند تبعیض-حساسیت و برابری جنسیتی،
  - ملاحظات / الزامات اخلاقی،
  - پتانسیل ها و نیازهای توسعه محلی،
  - عدالت در دسترسی به خدمات بهداشتی ضروری و با کیفیت
- توجه: محققین محترم می توانند در تهیه پروپوزال مواردی دیگری نیز به فهرست معیارهای فوق اضافه نمایند.

نتایج مورد انتظار

- ۱- تهیه پروپوزال و تشکیل تیم همراه با طرح پشتیبانی فنی
  - ۲- تجزیه و تحلیل وضعیت موجود از طریق بررسی متون و اطلاعات موجود
  - ۳- شناسایی فهرست راه حل های سخت افزاری و نرم افزاری با توجه به تحلیل وضعیت موجود و با تایید کارشناسان
  - ۴- اولویت بندی توصیه ها و راهکارها بر اساس معیارهای پروژه و شواهد جمع آوری شده
  - ۵- تهیه بسته های گویا و جامع برای هر یک از توصیه های اولویت بندی شده
  - ۶- تهیه یک جعبه ابزار جامع و کاربرپسند از راه حل های نوآورانه برای بهبود نقایص شناسایی شده در تاب آوری اقلیمی، پایداری محیط زیستی، WASH و مدیریت پسماند مراکز بهداشتی درمانی به همراه مجموعه ای از اطلاعات گویا و راهکارهای نظارتی برای اجرای توصیه ها.
- توجه: پروپوزال و گزارشات باید به دو زبان فارسی و انگلیسی در فایل های جداگانه ارسال شود.

جدول گانت (۲۵ شهریورماه ۱۴۰۲ - ۲۴ آذر ماه ۱۴۰۲)

مراحل/ گزارش	تاریخ	درصد پرداخت
عقد قرارداد با دفتر نمایندگی سازمان جهانی بهداشت	تا تاریخ ۲۵ شهریورماه ۱۴۰۲	-
پروپوزال جامع برای توسعه جعبه ابزار راه حل های نوآورانه برای بهبود انعطاف پذیری آب و هوا، پایداری زیست محیطی، WASH و مدیریت پسماند مراکز بهداشتی و درمانی و ایجاد یک تیم بین رشته ای با برنامه دقیق برای اجرا و نظارت	تا تاریخ ۸ مهرماه ۱۴۰۲	۱۰ درصد
گزارش تجزیه و تحلیل وضعیت موجود از طریق بررسی متون و اطلاعات موجود	تا تاریخ ۲۳ مهرماه ۱۴۰۲	۱۵ درصد
گزارش راه حل ها سخت افزاری و نرم افزاری با توجه به تحلیل وضعیت موجود با تایید کارشناسان	تا تاریخ ۱۹ آبان ماه ۱۴۰۲	۲۰ درصد
گزارش اولویت بندی توصیه ها و راهکارها بر اساس معیارهای پروژه و شواهد جمع آوری شده	تا تاریخ ۲۹ آبان ماه ۱۴۰۲	۱۵ درصد
گزارش بسته های گویا و جامع برای هر یک از توصیه های اولویت بندی شده	تا تاریخ ۹ آذر ماه ۱۴۰۲	۲۰ درصد
گزارش جعبه ابزار یکپارچه، جامع و کاربرپسند	تا تاریخ ۲۴ آذر ماه ۱۴۰۲	۲۰ درصد

توجه: کلیه گزارشات باید به زبان فارسی و انگلیسی و به مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت و درمان و سپس به دفتر سازمان جهانی بهداشت در ایران ارسال شود.

الزامات مجریان:

سوابق الزامی:

وضعیت پایه: متقاضی باید پژوهشگر/مرکز تحقیقات/دانشکده ای باشد که در زمینه راه حل های نوآورانه، محیط زیست و بهداشت با رویکرد بین رشته ای، با تخصص مدیریت پروژه برای بیش از ۵ سال فعالیت می کند.

تجربه قبلی: همکاری موفق قبلی با WHO، سایر سازمان های بین المللی. رزومه مجری باید ارائه شود.

• پرسنل: ارائه دهنده باید تیم کارشناسان بین رشته ای و بین بخشی خود را که پروژه را اجرا می کنند (توسعه راه حل های نوآورانه) همراه با CV و نقش آنها در پروژه معرفی کند.

سایر ملاحظات:

• پروژه های موفق گذشته مرتبط با بهداشت محیط و حرفه ای و تاب آوری اقلیمی سیستم سلامت

ضمننا مجری محترم باید جدول مربوط به بودجه مورد نیاز به همراه جزئیات لازم را ارسال نماید.